Otuzdördüncü sene. Sayı - 5228 : 871

Tasviri Efkâr

MÜSTAKİL YEVMÎ GAZETE

Telefon : 20520
Telg. Tasviriefkâr, İstanbul

Cumartesi 28 Sonteşrin 1942

Istıraplarımızın kaynağı ihtiraslarımızdır.

Buddha

(Şerhi 2 nci sahifemizde)

TOULON Limanındaki Fransız donanması kendi kendini batırdı

Günün yazısı

Zavallı Fransızlar kimin arkasından gitsinler ?

EVET, Fransızlar hesabına hakikaten firaklı bir sorgu! Kimin arkasından ve nereye gitsinler? Mareşal Pétain'e mi tâbi olsunlar, General De Gaulle'e mi uysunlar, yoksa yeni zuhur etmiş olan Amiral Darlan gemisi peşine mi takılsınlar?!

Fransayı parça parça etmiye karar vermiş gibi görünen bu muhterem Mareşallara, Generallere ve Amirallere sorulsa her birinin, (hak yolun) kendisinde olduğu ve ancak kendisine uymakla Fransanın kurtulacağı iddiasında bulunduğu şüphesizdir.

Son hâdiselere kadar Fransa ikiye ayrılmış gibi görünmekte, bir kısım Fransızlar Mareşal Pétain'in Fransanın kurtarıcısı olduğuna inanmakta, diğer bir kısım da (Hür Fransızların Başı) ünvanını almış olan General De Gaulle'ün Fransayı selâmet sahiline eriştireceğine kanaat getirmiş bulunmakta idiler

Cezayirin tepeden inme usulile Amerika ve İngilizler tarafından işgali üzerine ortaya bir de Amiral Darlan zümresi çıktı. İşgal gününe kadar Mareşal Petain'le beraber yürüdüğü zannedilen, hattâ bir aralık da Mareşalin yerine Devlet Reisliğine namzet olan Amiral Darlan da şimdi kendi başına ve müstakil olarak yeni bir Fransız müncisi tavrını takındı.

Fransızlar gibi, uzun tarihlerinde pek çok büyük gailelere uğramış bir aralık Jan Dark gibi hiçbir milletin tarihinde eşi görülmiyen kahraman bir kızcığın de âletile, ölmek üzere olan vatanlarını kurtarmış, pek çok tecrübeler geçirmiş ve olgunlaşmış bir milletin bu defa bu kadar kaşımış olması, bu kadar şaşırmış bulunması çok hayretlere şayandır.

Bu tecrübeli, Feleğin acı ve tatlı her türlü tezahürlerini görüp geçirmiş olan millet, velev ki son hezimet gibi müthiş bir felâkete de uğramış bulunsun, nasıl olup da, böyle üçe ayrılıyor, nasıl olup da hep ecnebi boyundurduğu altında olan bu üç başın ayrı ayrı arkasından giderek, memleketlerini ve milletlerini içinden çıkılmaz bir tefrikaya düşürüyorlar?.

Bugün ne Mareşal Pétain, ne General De Gaulle, ne de zuhur eden Amiral Darlan, Fransızları tam mânasile temsil edecek ve millî bir Fransız vahdeti kuracak mevkide değildirler.

Çünkü, ayrı ayrı Fransızların mümessili olmak iddiasında bulunan bu üç askerden hiçbiri hür değildir. Her üçü de ecnebi emri veya nüfuzu ve tesiri altında bulunmaktadırlar.

Mareşal Pétain'in mazisi ne olursa olsun, bir tarihte Verdunde ne büyük kahramanlık göstermiş bulunursa bulunsun, bu ihtiyar asker. Fransız Devlet Reisliğini üzerine aldı alalı, Alman tesir ve nüfuzu, hattâ yerine göre Alman emri altında yaşamaktadır ve Almanların ve M. Hitler'in müsaadesi veya rızası olmadıkca şimdiye kadar Fransada hiçbir karar alamamıştır.

İngilterede bulunan General De Gaulle'e gelince, o da İngiliz toprağına iltica ettiğindenberi, parayı da, silâhı da İngilizlerden aldığı için ister istemez İngiliz nüfuzu altındadır ve hiç şüphe yok, ki İngilterenin müsaadesi olmadıkca, o da gerek siyasî, gerek askerî en ufak bir harekette bile bulunamamaktadır.

Bu defa Cezayirde başlı başına bir idare kurmak iddiasında olan Amiral Darlan gelince o da bu idareyi, ancak Fransız toprakların Amerika ve İngilizlerin istilâsı sayesinde kurmuş

TASVİRİ EFKÂR

(Devamı sahife 3, Sütun 1 de)

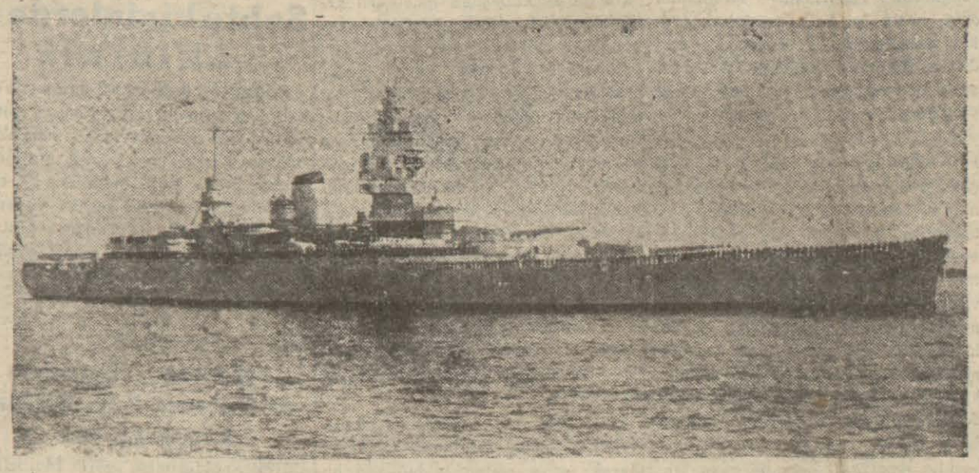

Kendi mürettebatı tarafından batırılan Fransız donanmasının ilk kurbanı Strasbourg zırhlısı

HİTLERİN EMRİLE

Toulon müstahkem deniz üssü Mihver kıtaları tarafından işgal edildi. Fransız kara, deniz ve hava askerleri terhis ediliyor

LAVAL'IN salâhiyetleri TEVSİ EDİLDİ

Marsilya, 27 (A.A.) — Haber alındığına göre, Alman kuvvetleri bu sabah saat dörtte Tulon şehrine girmişlerdir. Zırhlı kuvvetler derhal tersaneye doğru ilerlemişler ve orasını işgal altına almışlardır. Limanda bulunan Fransız filosu birlikleri kendi kendilerini batırmışlardır. Sabahın saat 10 unda deniz sathında bir tek gemi bile kalmamıştır.

BİR KAÇ GEMİ KURTARILDI

Berlin, 27 (A.A.) — Alman resmî ajansının bildirdiğine göre, Alman istihkâm erleri bir kaç harp gemisini kurtarmıya muvaffak olmuşlardır.

Bunlar, gemilere vaktinde çıkarak atılâk maddelerini zararsız bir hale koymuşlardır.

LAVAL'İN SALÂHİYETLERİ DAHA GENİŞLETİLDİ

Vichy, 27 (E. P.) — Mareşal Petain tarafından 7 sonteşrinde Başvekil Laval'e verilen tam salâhiyet, bugünkü resmi ceridede ilân edilen yeni bir emirname ile genişletilmiştir. Bu emirname ile Laval, Mareşal Petain ile istişareye lüzum görmeksizin kanunî salâhiyetler kullanabilecek, ve esasî kanunda değişiklikler dahi yapabilecektir.

DE GAULLE'ÜN HÂDİSE HAKKINDAKİ İHTİSASLARI

Londra, 27 (Radyo) — General De

(Devamı sahife 3, sütun 3 te)

Tarihî hâdisseye sahne olan Tulon limanının bulunduğu mevkii gösteren harita

Toulon'un işgali sebebile

Hitler'in Petain'e gönderdiği mektup

Bu hal şimdiki anda size ne kadar acı gelirse gelsin, bir devletin disiplinli ve itaatli bir orduya malik bulunmadığı, ilânihaye mevcudiyetini devam ettiremiyeceği hususundaki bedahat, sizin için teskin ve teselli edici bir keyfiyet olacaktır. Hattâ yine bu sebepledir ki size tam bir itaat gösterecek bir ordunun, bahriyenin ve hava kuvvetlerinin yeniden teşkilâtlandırılması, Fransa için bir felâket değil, bir saadettir.

Vichy: 27 (A.A.) — M. Hitler'in Fransız Devlet Reisi Mareşal Petain'e gönderdiği mektubun metni şudur:

Führer umumî karargâhı, 26 İkin citeşrin 1942.

Fransız Devlet Reisi Ekselâns Mereşal Petain

Vichy

Ekselâns Mareşal-:

11/11/1942 tarihinde Almanya'nın müttefikleri ile anlaşma halinde, zamanında Fransa ve İngiltere tarafından bize zorla tahmil edilen bu harpte Almanya'nın müdafaasını temin için Fransa'nın Batı kıyılarını işgale karar vermek zorunda kaldığım zaman, bunu, yalnız Almanya ve İtalyanın değil fakat bizzat Fransanın da menfaatine olarak memleketinizin dahilî durumunu aydınlatmak ümidi ile de yaptım.

Maziye dönerek bir kerre daha şunu beyan etmek istetim ki 1939 Eylûl'ünde Fransa'ya ve İngiltere'ye harbi Almanya ilân etmiş değildir. Fakat ben iktidara geldiğim denberi, Fransız - Alman münasebetlerini Versay diktat'ının keyfî sahasından hakiki bir dostluk işbirliğine intikal ettirmek için hiçbir

(Devamı sahife 2, sütun 1 de)

★★★

AMERİKADAKİ RUM CEMAATININ

Millî Şefimize sayğı nişanesi

Hüseyin Cahit Yalçın, Cumhurreisimize bir yazı takımı Başvekilimize de bir yazı kalemi getirdi

Ankara, 27 (Tasviri Efkâr) — Haber aldığımıza göre şimalî ve cenubî Amerikadaki Rum cemaati reisi ahîren Birleşik Amerikada bir tetkik seyahati yapan Türk gazetecileri heyeti reisi Hüseyin Cahid Yalçın vasıtasile Reisicumhurumuza. Rum cemaatinin Türk milletine ve onun Milli Şefine karşı. besledikleri saygı ve sevgi duygularının hatırası olarak bir yazı kalemi takımı takdim etmiştir. Bu hareketten mütehassis olan Milli Şefimiz, Birleşik Amerika Rum cemaati reisine teşekkür ve selâmlarının bildirilmesine Vaşington Büyük Elçimiz Münir Ertegün'ü memur buyurmuşlardır. Şimali Amerika Rum cemaati reisi ayrıca, Başvekilimize de bir yazı kalemini hatıra olarak göndermiştir.

Şark cephesinde

Sovyetler yeniden birkaç kasaba aldılar

Berline göre, merkez ve cenuptaki Sovyet taarruzları püskürtüldü

Berlin, 27 (A.A.) — Alman orduları Başkumandanlığının tebliği:

Kalmuk bozkırlarında Alman ve Rumen kıtaları bir Rus süvari tümeninin büyük kısmını dağıtmışlar veya yok etmişler, birçok bataryaları tahrip eylemişler ve yüzlerce esir almışlardır. Sovyet kuvvetlerinin tanklar ve piyade ile Volga ve Don çevrelerinde yaptıkları taarruzlar dün yeniden akametle neticelen-

(Devamı sahife 3, sütun 1 de)

Alman ordusunun kuvvetli hamlelerine karşı Stalingrad'ı müdafaa etmiye muvaffak olan Sovyet Cenup orduları kumandanı Mareşal Timoçenko

Afrika Harbi

Tunusta Mihver hatları yarılmış

Londradan verilen haberlere göre müttefik kıtalar Tunusa 10 mil mesafede

Londra, 27 (A.A.) — Müttefiklerin birkaç kolunun Mihver kuvvetlerini püskürterek Tunusa 10 mil mesafeye varmış oldukları söylenmektedir Hava, çok fena dir. Müthiş bir fırtına hüküm sürmektedir. Müttefiklerin şimal batıdan sahil boyunca ilerlemekte olan diğer kolları, Bizerteye yaklaşmaktadır. Tunusun 32 mil cenup batısında uçaklar arasında şiddetli bir muharebe cereyan etmektedir.

TUNUSTA OTUZ BİN ALMAN ASKERİ VARMIŞ

Londra, 27 (A.A.) — Tunusta müttefiklerin taarruza geçmeleri için hazırlıklar hemen hemen tamamlanmış gibidir Resmî tebliğlerin kısa oluşunun bu sebepten ileri geldiği sanılıyor. Cezayir ve Oran arasındaki uzun mesafeye rağmen çok az bir zaman zarfında Tunus topraklarına pek büyük miktarda harp malzemesi geçirilmiştir.

Tunusta 30 bin Alman olduğu tahmin ediliyor. Bundan başka Trablusta kıyı muhafazasına

(Devamı sahife 3, sütun 2 de)

Darlan ve Giraud Fransız tabiiyetinden iskat edildiler

Vişi, 27 (Radyo) — Amiral Darlan'la General Giraud, Fransız tâbiiyetinden iskat edilmiştir.

Bakışlar

Bu harbin gayeleri

Peyami SAFA

VILKIE Demokrasilerin harp gayelerini tenkide devam ediyor. Bir bakıma onu bu hücumlara sevkeden şey gaye değil, gayesizliktir. Hedefler üstünde anlaşma yapılmazsa «Birleşmiş Milletler gayesiz bir harp uğurunda birçok fedakârlıklara katlanmış olacaklardır.»

Wilkie de Atlantik demecini kaypak ve karanlık buluyor. Bu münakaşanın ortaya koyduğu meseleler şunlardır: Hem emperyalizmin müdafaası, hem de ham maddelerin adaleti tevzii ve milletlerin hürriyeti nasıl telif edilecek? Büyük Britanya İmparatorluğunun üstüne titreyen Churchill, zaferden sonra, İmparatorluk sisteminin baş düşmanı olan Stalin'le nasıl elele verecek ? Yaşamıya lâyık bir sulhu, hangi temel üstüne oturtmak lâzım: Emperyalizm mi, Sosyalizm mi?.

Wilkie harpten sonra da Sovyetler Birliğile işbirliği taraftarıdır. İngiliz Başvekilinin emperyalist temayüllerini beğenmiyor ve yeriyor. Fakat ideoloji bakımından Sovyetlerle Kapitalist devletler arasında bir anlaşmanın nasıl mümkün olabileceğini izah etmiyor. İzah etse de faydası yok: Cemiyet bünyelerinin istihaleleri diplomatların fikirlerinden değil, tarihin seyrinden ve içtimaî zaruretlerden doğar.

Demokrasilerin dış politikalarile ideolojileri arasındaki bu tezad, Anglo - Sakson gazetelerinde arasıra görülen fikir münakaşası çerçevesinden dışarı taşıyor ve Wilkie'nin tenkitlerile birinci plânda bir siyasî dava halini alıyor. Cümhuriyet Partisi Lideri hiç değilse bir noktada haklıdır: Muharip milletler ve ordular, niçin öldüklerini gözönüne ko-

(Devamı sahife 2, sütun 1 de)

Müntehir donanmanın en kuvvetli gemileri

Toulon limanında kendi mürettebatı taraftından batırılan Fransız donanmasının belli başlı büyük cüz'ütamları şunlardır:

GEMİ	Tonajı	Sür'ati	Topları	Uçaksavar	Taşıdığı uçaz
Dunkerque	25,600	29,5 mil	8 adet 33 lük	24	4
Strasbourg	25,600	29,5 mil	8 adet 33 lük	24	4
Provence	22.189	21 mil	(10 adet 34 lük (14 adet 13,8 lik	18	—
Algérie	10,000	31 mil	8 adet 20,3 lük	20	3
Dupleix	10,000	32 mil	8 adet 20.3 lük	14	3
Foch	10.000	32 mil	8 adet 20.3 lük	14	3
Jean de Vienne	7.600	32,5 mil	9 adet 15,2 lik	8	3

Bu gemilerden başka müteaddit hafif kruvazör, muhrip ve denizaltı batırılmıştır.

İyi günler görebilmek için

Bütün tüccarları (İktısadî misak) â davet ediyoruz!

Parti Başkanına müracaatla asil düşüncelerini bildiren tacirlere, bütün vatandaşlarımızın fiilen iltihak etmelerini ve bütün memleketin bir millî korunma andı içmesini isteriz

Birkaç gün evvel, dört manifatura tüccarının Parti İdare Heyeti Reisi Suat Hayri Ürgüblüyü ziyaret ederek, hükûmetin mükellefiyet tahmil eden yeni tedbirler karşısında Türk tacirlerinin hissiyatına nasıl tercüman olduklarını bütün gazetelerimiz iftiharla yazdılar. İhsan, Özer, Ali Rıza Cambulat, İsmail Şinasi Perkin ve Naci Karataylıoğlundan teşekkül eden bu heyet, aynı zamanda Türk tacirlerinin feragatinin hakikî bir idrâke dayandığını da isbat etmiştir. Mes-

(Devamı sahife 3, sütun 5 de)

Hitler'in Petain'e gönderdiği mektup

(1 inci sahifeden devam)

fırsatı kaçırmadım. O zaman Almanya Fransa'dan ancak bir talebte bulundu. O da Almanya'nın Fransa'ya uzattığı elin reddedilmemesi talebi idi. Maalesef vicdansız Anglo-Sakson entrikacıları ve ilk hatta yahudiler yeni Almanya'nın barışma için yaptığı her hareketi bir zaaf eseri ve her sulh teklifini Almanyanın yakın bir yıkılışına delil olarak göstermek istediler.

O zaman Almanya'da Fransa'ya karşı gerek Alman hükûmeti tarafından olsun gerekse nutuklarda ve basında olsun Fransız şerefini ihlâl edebilecek hiç bir taleb ve tez yikte bulunulmadığı halde mes'ul tahrikçiler Almanya'nın parçalanmasını, Alman milletinin esaret altına konulmasını, içtimaî kanunlarımızdaki prensiplerimizin terk edilmesini ve bütün bunlardan maada Almanya'da lâyık olduğu halde indirilmiş olan Yahudi ırkının hudutsuz yağma hakkının yeniden kurulmasını Paris'te taleb ediyorlardı.

Ekselâns Mareşal, bizzat sizin bu harpçi tahriklere hiçbir suretle iştirâk etmediğinizi bilmiyor değilim, fakat bizzat benim de Polonya seferinden sonra daha evvelki beyanatımı tekrarladığımı ve Almanya tarafından hiçbir talep ileri sürülmeksizin ancak Avrupa işbirliğine yarayacak olan bir sulh teklif temiş olduğumu bilmiyor değilim. Fakat daha 1939 senesinin ilk günlerinde olduğu gibi Polonya seferinin hitamından sonra da harbi malî bakımdan istismara menfaati olanlar bu mantıka davet sesini boğdular ve harbin her ne pahasına olursa olsun uzatılmasını istediler.

Böylece o zamanki hükûmetiniz tarafından Almanya'ya ve İtalya'ya tahmil edilmiş olan harp mantıkla halledilecek yerde silâhla halledilmek yoluna girdi.

Dünya tarihinde misli görülmemiş bir zafere rağmen, Fransa'nın şerefini incitecek hiç bir şey yapmadım ve mütareke hükümlerine ancak herhangi bir halde mücadelenin yeniden başlamasını önleyecek teminatın konulmasını istedim. Bundan sonra bu hükümlere zıd hiç bir talebte bulunulmadı.

Ekselâns Mareşal, Almanya'nın Fransız filosunu ele geçirmek istediğine veya bu yolda isteklerde bulunduğuna dair İngiliz ve Amerikalılar ve başlıca bu harpla alâkalı tahrikçiler tarafından yayılan bütün haberlerin kasden çıkarılmış uydurma ve yalan haberler olduğunu bilirsiniz.

Almanya, Fransa tarafından kendisine tahmil edilmiş olan harbin neticesinde gittikçe ağırlaşan fedakârlıklara katlanmağa mecbur kaldığı bir sırada Fransız milleti, bizzat kendi müttefikleri tarafından denizde ve iktisadî sahada kanlı fedakârlıklara uğratılmadığı nisbette sulh içinde yaşayabiliyordu.

Aynı devre zarfında Almanya bir milyon 960.000 esirden yedi yüz birini ceste ceste serbest bıraktı. Bu zannederim harp tarihinde misline tesadüf edilmemiş bir harekettir. Eğer bu hareketin tesiri, sonunda tedricen azalmışsa bunun sebebi maalesef memleketinizdeki uzlaşma kabul etmiyen unsurların daima hakikî bir işbirliğine mani olmalarından ileri gelmiştir. Bir defasında Ekselâns Mareşal bizzat siz böyle bir işbirliği imkânlarını araştırmak ve bunların esaslarını kurmak için benimle kendi arzunuzla bir görüşmede bulunmak istediniz. Bu arzunuzu kabul ettim ve Montoire'da bir anlaşmanın esaslarını atabileceğine kâni bulunduğum görüşmeler vukubuldu.

Maalesef Fransada harpten menfaati olan kimseler daha birkaç hafta geçmeden bu işbirliğini benim için şahsen pek ziyade yaralayıcı olan bir bahane ile yıkmışlardır. Benim, Napolyonun oğlunu Paris'e sizi oraya çekmek ve bu suretle Almanyanın eline düşürmek için getirdiğimi iddia ettiler. Halbuki o zaman Versay'da yerleşmek için siz ısrar etmiştiniz ve ben, hükûmetin zan altında hareket ettiği iddia edilebileceğini ileri sürerek bu isteği reddetmiştim. Bu tarz benim mütareke hakkındaki hareket hattıma doğrudan doğruya aykırı olmakla beraber, bu yüzden hiçbir icraata kalkmadım. Çünkü o zaman kani idim ve şimdi de kani bulunuyorum ki, Fransız milletinin arasında bu manevralara yabancı kalan ve barışı dileyen milyonlarca işçi ve köylü ve çalışkan burjuva vardır. Fransız hükûmeti azasını nezdime gelmek için hiçbir zaman davet etmedim, bütün görüşmeler daima Fransız hükûmetinin arzusu ile olmuştur. Keza, Amiral Darlanla yapılan iki görüşmede kendisinin, gerek kendi, gerekse sizin adınıza olarak yaptığı istek üzerine vuku bulmuştur.

Fransız Şimal - Batı ve Şimal Afrikasına, sabit olduğu gibi, sayısız hain general ve subayların yardımı ile yapılan Amerikan ve İngiliz çıkarma hareketi, o zamandanberi mütarekenin bütün hükümlerini tahrip etmiş ve Almanyayı müttefiklerile birlikte gerekli emniyet tedbirlerini almak zorunda bırakmıştır. Fakat 11/11/1942 tarihinde henüz bu İngiliz - Amerikan hareketına müncer olan ahvale vakıf bulunmuyordum.

Bugün ben de, siz de biliyoruz ki, bu işgal hareketi evvelce Fransayı harbe sürüklemiş olan ve bugün de resmî ve bilhassa askerî hayat havasından uzaklaşmamış bulunan Fransız unsurların kat'î dilekleri üzerine yapılmıştır. Fransız general ve amirallerinin Almanyaya karşı verdikleri namus sözünü hem de bir çok defalar tutmamış olmaları teessüfe değer bir şeydir, fakat bunların size karşı yaptıkları sadakat yemininde durmamış olmaları, beni bu kabil unsurlarla her türlü anlaşmanın tamamile mânâsız olduğunu tesbit zorunda bırakmaktadır. Size, bu mektuba ek olarak gönderdiğim vesikalar 11/11/942 tarihinde namus üzerine verilmiş yeni teminatın ayni gün verilen emirlerle nasıl ihlâl edildiğini gösteren delilleri ihtiva etmektedir. Bu emirler ele geçirilmiştir.

Sâhit olmuştur ki, Amiral Fransız donanmasının Toulon'da herhangi bir düşman hücumuna karşı mücadele edeceği hakkında teminat verirken Almanya ve İtalyayı bir kerre daha aldatmıştır çünkü 11/11/942 tarihinde bu beyanatı yaptığı halde, 12/11 942 de verilen bir emirle İngiliz ve Amerikan kuvvetlerinin muhtemel bir çıkarma hareketinde hiçbir suretle ateş edilmemesi bildirilmiştir. Bu arada mütareke taahhütlerine aykırı başka bir çok hareketler daha meydana çıkarılmıştır.

Ekselâns Mareşal, bütün bu olaylardan dolayı şu aşağıdaki hususları arzediyorum:

1. — Ekselâns Mareşal bütün bunlarda sizin bir hisseniz bulunmadığına ve bu olaylardan derin bir elem duymakta olduğunuza kâni bulunuyorum.

2. — Kendisine bir hap tahmil edilmiş olan bir milletin ve bu harbi açanlara ve keza bir Yahudi İngiliz-Sakson zümresinin faydasına olarak bütün Avrupayı tahrip gayesile bugün de onu devam ettirenlere karşı bizzat kendisini müdafaa için savaşmak zorunda bulunan bir milletin mencaatlerini korumak vazifesini üzerime almış bulunuyorum.

3. — Bu harbi bu milyonlarca insan adına sonuna kadar devam ettirmek mecburiyetindeyim. Yağmacı ve merhametsiz mir Kapitalizmin teşebbüslerinden kurtulacak olanlar yalnız memleketimin halkı değildir. Ve yine beynelmilel yağmacıların yağmasına uğrayan ve millî mevcudiyetlerinden feragat etmek istemeyenler yalnız memleketimin halkı değildir.

4. — Ekselâns Mareşal bu beyanatıma onun adına yapmakta olduğum Alman milletinin Fransız milletine karşı hiç bir kini yoktur. Fakat ben bu korkunç harbe sebep olan unsurların oyunlarına musamaha göstermek suretile Almanya ve Avrupayı bir hercümerce maruz bırakmağa Almanyanın Führeri ve mümessili sıfatile karar vermiş bulunuyorum. Bunun içindir ki bu emellere karşı ve bilhassa, Alman ve Fransız milletlerinin hattâ istikbalde bile işbirliği yapmalarına mâni olmak isteyen ve esasen bu harbin açılmasından doğan kanlı mes'uliyetin yükü altında bulundukları halde şimdi de kıt'a harici devletlerin taarruzu için Avrupada bir üs kurmak zamanının geldiğine hükmeden kimselere karşı vaziyet alacağım.

5. — Bunun içindir ki Fransız Subay, General ve Amirallerinin verdikleri sözde durmayarak Şimal Afrikada olduğu gibi İngiliz ve Yahudi harp canilerine Fransanın kapularını acmak gibi esasen sabit olmus olan bir niyette bulunduklarını öğrendikten sonra Toulon'un işgaline hemen tevessül edilmesini, gemilerin basara uğratılmasının veya tahrip edilmesinin önüne geçilmesini ve icap ederse her mukavemetin kuvvet kullanarak kırılmasını emrettim. Bu, şerefini bilen Fransız Subay veya erlerine karşı bir mücadele değil bugüne kadar kâfi derecede kan akmadığına hükmeden ve felâketi uzatmak ve yeni imkânlar arayan harbin müstakbel canilerine karşı bir mücadele olacaktır.

Bundan dolayı bizzat Fransız hükûmetinin emirleri hilâfına olarak Almanyaya karşı faal bir mukavemet göstermek hususunda subayları tarafından tahrik edilmiş bütün Fransız ordusu birliklerinin terhis edilmesi emrini veriyorum.

Yalnız ihanette bulunan Amiral ve Generaller yüzünden almıya mecbur kaldığım bu tedbirler dahi, yukarıda da dediğim gibi Fransaya ve bizzat Fransız askerine karşı değildir. Müttefikimle beraber beslediğim samimî ümit, Fransaya hiç olmazsa kendi Devlet reislerine itaat ve bu suretle devletler arasında vukubulacak herhangi anlaşma ve muahedeler hakkında bir teminat teşkil edecek olan bir ordunun Fransaya iade edilmesi lâzımgeleceği ümididir.

Ekselâns Mareşal, bu hal şimdiki anda size ne kadar acı gelirse gelsin bir devletin disiplinli ve itaatlı bir orduya malik bulunmadıkça ilânihaye mevcudiyetini devam ettiremiyeceği hususundaki bedahat sizin için teskin ve teselli edici bir keyfiyet olacaktır ve hattâ yine bu sebepledir ki, size tam bir itaat gösterecek bir ordunun, bahriyenin ve hava kuvvetlerinin yeniden teşkilâtlandırılması Fransa için bir felâket değil, bilâkis bir saadettir.

Atmıya mecbur edildiğim bu adımın Fransa ile işbirliği yapmak hususundaki arzumu hiçbir veçhile zayıflatmadığını ve bilâkis bu iş birliğinin gerçekleşmesi için lâzım olan şartı muhtemel olarak ihdas edeceğini bir defa daha temin etmeden bu mektubumu bitirmek istemiyorum.

Bundan maada, Fransaya Anglo-Saksonlar tarafından gasbedilen müstemlekelerini yeniden almak hususunda yardım etmek değişmez bir kararımdır. Bütün iddialar hilâfına olarak ve Almanyanın elinde bulunan bütün vasıtalara müracaat azmı ile buna karar vermiş bulunuyorum. Ne Almanya, ne de İtalya Fransız müstemleke imparatorluğunu yıkmak emelinde değildirler. Yeniden kan dökülmesine mâni olmaz ve bütün taraflara faydası ve tesiri dokunacak bir işbirliği için lâzımgelen şartları artık gerçekleştirmek hususunda zarurî tedbirler almak şimdi bizzat Fransız devletine düşmektedir. Feld Mareşal Ruigstet, Alman hareketile ilgili olduğu nisbette bu tedbirleri almıya salâhiyetlidir ve her zaman şahsan emrinize âmade olacaktır. Bu mektubumu, bu olaydan dolayı yeni bir iş devresinin açılmış olduğu ümidile bitiriyorum. Bu işbirliğinde Fransadan istenilen tek şey, müşterek mukadderat mefhumunda bir anlayıştır. Şahsî hürmet hislerimin kabulünü rica ediyorum Ekselâns Mareşal.

Hürmetkârınız
ADOLF HİTLER

Hitler'in mektubu Mareşala nasıl verildi?

Lozan, 27 (Radyo) — Vichy'deki Alman Baş konsolosu, sabahın saat üçünde Başvekil Laval'i ziyaret ederek Ribbentrop'un hususi bir mektubu ile Führer'in Mareşal Petain'e yazdığı mektubu vermiştir.

Laval derhal Mareşalin nezdine gitmiştir. Mareşal, kara ve deniz kumandanlarına, harp gemilerinin silâhlarından tecridine muhalefet göstermemeleri ve sükûneti muhafaza etmeleri emrini vermiştir.

FÜHRER, BÜTÜN FRANSIZ ASKERLERİNİN TERHİSİNİ İSTEDİ

Vichy, 27 (A.A.) — Führer, Mareşal Petain'e yazdığı mektupta, İngiliz ve Amerikalıların karaya asker çıkarmaları takdirinde ateş açılmaması için Fransız makamları tarafından Toulon müdafaa mevzilerine emir verilmiş bulunduğunun 12 sonteşrinde sabit olduğunu bildirmiştir.

Führer, bu itibarla, bütün Fransız kara ve deniz birliklerinin derhal terhis edilmeleri emrini vermiştir.

Mareşal von Rundschted lüzumlu görünecek bütün tedbirleri tatbika ve Fransız topraklarına ait kararları almıya memur edilmiştir.

İKTİSAT

Varlık vergisi

Kitlelerin büyük sıkıntı zamanlarında değil safahat israf ve lüks, hâttâ refah bile kefaretini vermiye ve kendisini haklı ve mazur göstermekle mükelleftir. İçtimaî en büyük vazifede budur.

PROF: **H. Şükrü BABAN**

Hükûmet fevkalâde hallerin doğurduğu masrafları karşılamak üzere piyasaya çıkarılmış olan fazla parayı azaltmak ve tedavüldeki nakdin hacmini ticarî muamelelerin ve umumiyetle tedavülün icap ettirdiği seviyeye indirmek için varlık vergisi namile bir mükellefiyet ihdas etmiştir.

Bu yükü adı üstünde yalnız varlığı olanlar verecektir ve bu iş bir defaya mamsustur. Böylece verginin umumî kaidelerinden tamamile ayrıdır.

Binaenaleyh bunda Adam Smithdenberi vergi hakkında ileri sürülen fikir ve kanaatları aramak ve behemehal onlara uydurmağa çalışmak çok nazarî, hattâ basit bir düşüncedir.

Pek kısa müddetler içinde bazan çok mahdut, hattâ ma'dum sermayelerle havsalaya sığmıyacak kadar geniş kâr ve menfaatler temin edilmiştir. Eski stoklar sabahtan akşama yükselen fiyatlara uygun olarak Himalaya tepeleri kadar eflâke baş çekmiştir. Zincirleme satış, mağşuş ve meşkûk faturalar, sun'î ve calî nedretler, hasılı her silâh ve usul meşru görülerek servetler biriktiilmiştir. Bu kadar bol kazançlar ne de olsa bol sarfiyat ve sefahate yol açmış ve buna uygun olarak, talebin bu izdiham ve tekâsüfü karşısında, eşya, emtia ve emlâk fiyatı ok gibi fırlamıştır. Bir havaî fişeği, eski tâbirile el'âbı nariyeyi andıran bu rengârenk fışkırmalar karşısında orta, hattâ iyi halli müstehlik şaşkın baka kalmıştır. Fiyatların hudutsuz tereffüü istihlâki azaltmak şöyle dursun, hattâ bir nevi teşvik ve kamçı vazifesini görmüştür.

Temin olunuyor ki Havyar, İstakoz, şeker satışları hiç bir zaman şimdiki hararet ve hızını bulamamıştır. Emlâk ve arsa spekülâsyoncularının herhangi bir apartıman veya arsayı herhangi bir bedele dalma alıcı oldukları her gün görülen vâkıalardandır. Bütün bu haller müşkül durumlardan şu veya bu şekilde faydalananların, ne sayıca mahdut ve ne de varlık bakımından kısır olduklarını gösterir mahiyette değildir. Büyük Millî Şefin yüksek hitavelerinde işaret vuyurdukları veçhile teneffüs edilen havadan bile bir şeyler koparmıya çalışanların menbalarına kadar gidilerek araştırmalar yapılarak bu servetlerinden biraz fedakârlık yapmaları kendilerinden istenilebilecek külfetlerin en asgarî haddidir. Bütün cemiyetin faaliyetine ve inkişafına borçlu bulunulan nimetlerden bir kısmını yine o cemiyetin ve hattâ bizzat kendilerinin nef'ine olarak devlete vermeleri en iptidaî bir vazifedir. Çünkü bu suretle ellerinde kalacak mütebaki nakdin satın alma kabiliyeti artacak ve bu ameliyeden, yâni fazla paradan korkulmadan müstahsil ferahlık ve inkişaftan en ziyade yine kendileri müstefid olacaklardır.

Büyük Britanyada harp başlar başlamaz bütün İngilizlerin mal ve mülklerini Kralın ve memleketin emrine veren bir kanun müzakere ve münakaşa edilmeden kabul edilmiştir. Ruhları ve fikirleri yaşadığımız zamanların heybet ve azameti seviyesine çıkarmak vakti çoktan gelmiştir. Ufak menfaatlerin, çörçöp hesapların yürütüleceği zamanlar yaşadığımızı zannetmemelidir. Her kazanan müessese, ferd veya şirket bu fırsatın kendisine verilmiş olmasından ancak memnuniyet duymalıdır.

Bütün iktisad ve maliye düşüncelerinin üstünde ve bunlara hâkim, olarak tatbik edilmekte bulunan bu yolun bir adalet hissi olduğu bir an hatırdan çıkarılmamalıdır. Kütlelerin büyük sıkıntı zamanlarında, değil sefahat, israf ve lüks, hattâ refah bile kefaretini vermeğe ve kendisini haklı ve mazur göstermekle mükelleftir. İçtimaî en büyük vazife de budur.

HÜSEYİN ŞÜKRÜ BABAN

Çimento ihtikârı

Taksimde Küçük Parmakkapıda 6 numaralı evde oturan Vahan Kayanın 160 kuruşa satılması icap eden bir torba çimentoyu 1050 kuruşa sattığı haber alınarak dün tertip edilen bir cürmümeşhud neticesinde 40 çuval çimentoyu yukarıda yazılı fiyat üzerinden satarken yakalanmıştır. Yapılan incelemede suçlunun bu çimentoları Ayvansarayda Molla Aşkı mahallesi Dökmeci sokağında 10/8 numarada oturan Kiryako Velioğlu ile İspiro Veli oğlundan aldıkları anlaşılmış ve bunların evinde de yapılan aramada ayrıca 26 çuval çimento bulunmuştur. Suçluların hepsi haklarında tanzim edilen hazırlık evraklarile birlikte Millî Korunma mahkemesine verilmişlerdir.

Sahte kininlerden sakınınız

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti tarafından alâkadarlara gönderilen bir tamimde hâlen memleketimizde Kızılay ve Devlet kininlerinden başka kinin bulunmadığı, binaenaleyh her şekil, marka ve ambalâjda piyasada rastlanacak kininlerin sahte ve sıhhate muzir oldukları ve bunlara rastlandığı zaman satıcıların haklarında tahkikat yapılmak üzere alâkadarlara haber verilmesi bildirilmektedir.

İngilizler Egeden 5 milyon kilo tütün alacaklar

Haber aldığımıza göre İngilizler bu yıl yalnız Ege mıntakasından 5—5,5 milyon kilo tütün alacaklardır. Diğer taraftan Amerika ve Mısırın da bu sene bizden külliyetli miktarda mübayaatta bulunacakları söylenmektedir.

Almanyanın ne miktar mübayaatta bulunacağı henüz malûm olmamakla beraber Ankarada Alman mümessillerile bu hususta müzakereler olmaktadır. Bu itibarla 30—35 milyon kilo arasında olacağı tahmin edilen bu seneki tütün rekoltesinin süratle eriyeceği anlaşılmaktadır.

2.000 kilo tuzu varken satmak istememiş

Küçükpazarda Mehmed Paşa yokuşunda 35 numarada oturan ve Tütün Gümrüğü sokağında gümrük nakliyat anbarı sahibi Hasan oğlu Ali. Taşçılar caddesinde tuzcu Bekir oğlu Talibden kendi mahsulleri olan zeytinleri için bir çuval tuz satın almak istemiş, fakat Talib bunu vermekten imtina ettiği için Alinin ihbarile dükkânında yapılan aramada (2000) kilo tuz bulunmuş ve bu tuzlar müsadere edilerek suçlu hakkında tahkikata başlanmıştır.

SİYASİ VAZİYET

Okyanus muharebesi

ŞİMDİKİ Cihan Harbi, bidayette çok dal budak salıp yayıldıktan sonra belli başlı şu muayyen sahalara münhasır kalmıştır: Okyanus muharebesi, Şarkî Avrupa cephesi ve Şimalî Afrika muharebesi.

Bunlardan Okyanus muharebesine Şimalî Kutup Okyanusunu tamamlıyan Barents Denizinden itibaren Atlas Okyanusunun şimal, orta ve cenup kısımları ve bütün Hint Okyanusu ile Büyük Okyanusun cenup kısmı sahne olmuştur. Büyük Okyanusta bir kara cephesi yoktur. Filvaki Salomon adalarının Guadalkanal'da Japon ve Amerikan ordu kıt'aları çarpışmakta iseler de burada kat'î neticeyi yine deniz hâkimiyeti tayin edecektir.

Çünkü denize hâkim olan taraf, kendi kara kuvvetini istediği kadar takviye edebilir ve bu suretle son muvaffakiyeti elde eder. Yeni Ginenin İngiliz kısmında dahi vaziyet böyledir. Amerikalılar ile Avustralyalılar adanın şimal sahiline yaklaşmışlardır. Fakat şimdi Amerikan makamları Japonların Buna ile Guna'da denizden takviye aldıklarını ve bundan sonraki muharebenin çetin olacağını bildirmektedirler.

Hint Okyanusunda da vaziyet böyledir. Japonlar Seylân önündeki İngiliz filosunu mağlûp ettikten sonra bu Okyanusun şark kısmına tamamile hâkim olmuşlardır. Esasen bu havzanın sahillerinden büyük kısmı; Birmanyayı, İngiliz Malakasını, Sumatra büyük adasını ve Andaman adalarını işgal eden Japonların elindedir. İngilizlerin elinde Hindistan ülkesinin şark sahillerile Seylân adası bulunuyor. Japonlar Birmanyaya büyük kuvvetler yığmaktadırlar.

İngiliz makamları Akdeniz hâkimiyetini tayin edecek olan Tunustaki muharebe için Almanların Sicilyadan Tunusa sevkiyatı temin etmek üzere Okyanuslardaki denizaltılarından bir çoğunu Akdenize topladıklarını haber veriyorlar.

Fakat dünkü fevkalâde Alman tebliği Şimal Kutup Okyanusundan Hint Okyanusunun kapısına kada olan sahada yeniden hacimleri yekûnu yüz yirmi bin ton tutan on dokuz vapur batırıldığı bildirmiştir.

Meşhur İngiliz gazetesi Daily Mail Atlas Okyanusu muharebesinin âkıbetini ya Almanların batan denizatılarından daha fazla denizaltı inşasına, yahut İngilizlerle Amerikalılar batan kendi vapurlarından daha fazla gemi inşasına muvaffak olmalarının taayyün edeceğini söylemektedir.

Meşhur İngiliz Amirali Corvin de Londradan yaptığı radyo beyanatında Atlas Okyanusu muharebesinin ehemmiyet ve çetinliğini izah etmiştir. Atlas Okyanusunda Almanların silâhı denizaltılar ve İngilizlerle Amerikalılarınki denizüstü gemileridir. Fakat Büyük Okyanusta iki tarafında başlıca silâhı saffı harp zırhlısı ve ağır kruvazör gibi büyük harp gemileridir.

Muharrem Fevzi TOGAY

Gümrüklerden alınan mallar

Gümrükten çekilmiyen mallar ile Mıntaka Ticaret Müdürlüğünün yakından alâkadar olduğunu ve bu malların Ticaret Ofisi tarafından satın alınacağını bildirmiştik.

Maliye Vekâletine ve Bankalar gibi resmî müesseselere ait olan malların gümrüklerden alınmasına başlanmıştır. Yeni tedbirler sayesinde eşhasa ait malların da süratle çekilmiye başlaması umulmaktadır.

Bakışlar

Bu harbin gayeleri

(1 inci sahifeden devam)

yan şuurlu hedeflere muhtaçtırlar. Nazizmi tepelemek için harbe girdiğini iddia eden Demokrasilerin zaferden sonra Bolşevizmle nasıl bağdaşabileceklerini izah etmedikçe, Mister Wilkie bütün hücumlarında iç politika icaplarına göre konuşan bir Parti Lideri mevkiinde kalır.

Amerikanın seçim davasile dünyanın müstakbel nizamı arasında bir alâka olmakla beraber ikincisini birincisine tamamile irca etmek mümkün değildir. O zaman şöyle sorulabilir: Mister Wilkie âdil bir dünya nizamı kurmak mı, yoksa partisine yakındaki meb'us ve âyan seçimini kazandırmak mı istiyor?.

ATMACA

Yazan: **Peride Celâl** — *Roman: 25*

Taze, sıcak bir etin temaslarını toplamak, bir iki ateşli puse ile susuzluğunu gidererek ihtirasını yarım yamalak söndürmek için değil mi? Aşk bu muydu? Hayır, bu olmamalıydı. Bizler de aldanmıyor muyuz? diye düşündü. Fakat bizi mecbur ediyorlar, bizi yine onlar sürüklemiyorlar mı? Bizi yalana alıştıran, inanışımızı sarsan yine onlar değil mi? Bu dersi onlardan almıyor muyuz?.

Öğrendiklerimizi başkalarına tekrar etmekten başka ne suçumuz var? Meselâ şu Sabahat.. bütün budalalığına rağmen, böyle erkekten erkeğe koşup gitmesinde, yalan gülüşler, sokuluşlar, sevgilerle bütün erkekleri aldatmasında, kendisini ilk aldatan, ilk genç kızlık hülyalarını, tasavvurlarını, emellerini öldüren adamın tesiri yok mu?

Bizden istiyorlar: âtimizi, kanımızı, ihtirasımizi, herşeyimizi de hep istiyorlar. Yalnız almak ve vermemek, ne korkunç ihtiras! Yalnız etlerile azgın bir hayvan gibi yalnız sinirlerile bize gelilyorlar. Bizim bir ruhumuz olduğunu, bizim kuvvetsiz desteğe, şefkate muhtaç, zayıf ve nihayet kadın olduğumuzu unutuyorlar.

Allahım bu dünyada göz göze geldikleri zaman bütün o sinsî temaslardan, gelip geçici ihtiraslardan daha ulvî, daha zevkli bir muhabbet, dostça, insanca bir şefkatle birbirlerini anlıyan birbirlerinin kalblerini gözlerinde bi ayna gibi seyreden insanlar var mıdır? Binbir kötülük, didinme ve ıstıraplarla dolu bu felâketle dünyasını yalnız bir bakış, bir söz, bir dokunuşla iyileştirecek, güzelleştirecek kuvveti kendilerinde bulabilen kımseler var mıdır? Allahım böyle aşkla, bu bildiklerimizden, gördüklerimizden bambaşka, şefkat itimat, iyilik, güzellik içinde ruhların birbirinde erimesinden doğan, yalnız vücutların değil, fakat kalblerinde harikulâde bir temas ve ateşle birbirinde yandığı kollar mevcut mudur? Yoksa bütün bunlar yalnız hayal mi dir?..

Birdenbire inkisarla oturduğu yerde vücudunu geriye doğru bırakarak:

«Evet hayal olmalıdır, diye içini çekti. Bu kadar güzel bir şeyin hakikat olmasına imkân mı vardır? Biz insanlar o kadar budalayız, o kadar yalnız kendimiz için yaşıyoruz ki..

«Bırak!» diye, kibrit çakılmasından hâsıl olma bir sesle düşüncelerinden silkinerek, başını kaldırdı. Avukat Celâl karşısında eğilmiş, kibritin titreyen alevini kendisine doğru uzatıyordu. Handan sigarasına baktı ve onun çoktan sönmüş olduğunu görünce gülümsedi. Hafifçe kımıldayarak, sigarasını, kibritin alevine doğru uzattı ve adamın ince, solgun ellerini gördü. Ne güzel elleri var! diye düşündü ve birdenbire ona karşı içinde dostça bir alâka duydu.

Öbürü kibriti cebine sokmuş, biraz şaşkın, çekingen, ayakta konuşmak istemiyerek, fakat gitmek lüzumunu da hissederek müşkül bir vaziyette duruyordu

Handan içinden:

«Benden ne istiyor! diye, kendi kendine sordu. Yemektenberi gözlerini üzerinde hissetmişti. Çekingen, terbiyei bir hali vardı. Vaktini hoşça geçirmek, gevezelik etmek istiyen bir adama da benzemiyordu. Öyle ise?. Bir alâka başlangıcı, bir hayranlık!

Bu son ihtimaller, en ufak bir heyecan duymasına sebep olmadı. Erkekler tarafından gelen cinsi şüpheli alâkalara, temayüllere karşı kalbi çoktanberi bir buz parçası gibi hareketsizdi. Fakat avukat Celâle karşı merhametle karışık bir şefkat duymakta olduğunu hayretle itiraf etti. O kadar çirkin ki!. diye, düşündü, zavallı, ona şimdiye kadar hiçbir kadın bakmamış olmalıdır. Ve gülümsemiye çalışarak:

— Oturmaz mısınız?.

Diye, yanındaki koltuğu işaret etti.

Adam hafif bir treddütle bir an yerinde sallanır gibi durmuştu. Davetin samimiyetine emin olmak ister gibi genç kadına bakıyordu.

Handanın dudaklarındaki tebessümün genişlediğini görünce yüzü aydınlandı. Siyah küçük gözlerinde küçük bir kıvılcım yanıp söndü. Bu halile çirkinliği içinde yüzünün öyle anlayışlı insanî bir mânası vardı ki, Handan hayretle: Zekânın en çirkin yüzleri güzelleştirdiği ne doğru! diye, düşündü ve birdenbire mevzu bulmanın sevinci, rahatlığı içinde:

— Manisadaki çiftliğinizden bahsettiler, diye konuşmıya başladı. Yazları orada geçirdiğinizi söylüyorlar...

Avukat:

— Her yaz giderim, diye gülümsedi. Baba ocağım orasıdır. Ben İstanbulda doğdum büyüdüm. Fakat Manisalı sayılırım. Dedem oralıydı, Çiftlik ondan baba, babamdan bana kaldı.

Önüne bakarak kısa bir an düşündükten sonra, başını kaldırıp sualine ehemmiyet verdiğini anlatan bir canlılıkla sordu:

(Devamı var)

Vecizelerin şerhi

İstıraplarımızın kaynağı ihtislarımızdır.

BUDDHA

Hayat, insanlar için bir türlü doyulmıyan bir yemek sofrasıdır. Yiyecekler ne kadar çeşitli, ne kadar güzel, ne kadar iştah açıcı olursa olsun, fazla yenildiği zaman, insana ıstırap ve felâket getiren bir netice verir.

İhtiraslar da hayat sofrasının göze güzel gözüken, gönüle ferahlık ve lezzet veren yiyeceklerine benzerler. Onlara fazla atılmak, onları sonuna kadar istemek zararlıdır. İnsan için, en iyi saadet, şüphe yok ki isteklerinin hududunu bilmek, lâyık olduğu yere kadar gitmiye çalışmaktır. Bütün ıstıraplarımızın ve başımıza gelen felâketlerin sebebi bu sonsuz ve şuursuz hırslarımızdan doğmaktadır.

Günün yazısı

Zavallı Fransızlar kimin arkasından gidiyorlar?

(Başmakaleden devam)

tur. Yâni o da bütün mânasile bugün Cezayirdeki Amerikan ve ya İngiliz Generallerinin emri altındadır.

Bir milletin vahdetini temin eden ve onu tarihin en şerefli zaferlerine eriştiren idareler, ancak bizim İstiklâl Harbinde Ana doluda kurduğumuz idareye ben ziyen kalkınmalarla temin olunur. İstiklâl Mücahedemizin dün yayi hayretlerde bırakan ve dünyayi karşımızda zebun eden şanlı tarafı, Anadoluda, maruf tâbirile yedi düvele meydan okuyan, hür, müstakil ve kahraman bir hükûmet kurmuş olmamızdı.

Fransızlar için de her türlü ecnebi nüfuzundan âzade böyle bir idare kurulabilirse, neticede zafer nasip olur.

Yoksa şimdiki gibi şu veya bu devletin emri ve nüfuzu altında çırpınmakta olan şu veya bu Geenralin veya Amiralin peşinde gitmek, ancak Fransız vahdetini büsbütün bozmaktan başka bir netice vermez. Ondan dolayıdır, ki yazımızın başlığında söylediğimiz üzere, Fransızların bugünkü teşettütlü vaziyetlerine bakıp da (Zavallı Fransızlar! demek ıstırarında kalıyoruz.

TASVİRİ EFKÂR

Şark cephesi Haberleri

(1 inci sahifeden devam)

mıştır. Bu sırada 55 Rus tankı tahrip edilmiştir.

Merkez kesiminde düşman mühim kuvvetlerle taarruzlarına devam etmişse de inatlı çarpışmalar sonunda ağır kayıplarla düşman taarruzlarının hepsi püskürtülmüş ve 129 Rus tankı tahrip olunmuştur.

Leningrad cephesinde ilk hatlardaki kıtalarımız düşmanın Neva nehrini geçmek teşebbüsünü akim bıraktırmış ve 22 gemi tahrip etmiştir.

Moskova, 27 (A.A.) — Sovyet geceyarısı tebliğine ek:

Stalingrad'ın şimal kısmındaki bir amele mahallesine girmiş olan kıt'alarımız çetin muharebeler vermektedirler. Diğer bir kesimde düşman mukavemetini kıran bir teşkilimiz, birçok sokak zaptetmiş ve 500 düşman öldürmüştür. 5 Alman hücum arabası tamamen yakılmıştır. Şehrin cenup dolaylarında şiddetli çarpışmalar devam etmektedir. Kıt'alarımız Stalingradın şimal doğusundaki taarruzlarına devam etmişlerdir. Kızılordunun darbelerini savuşturmak istiyen Almanlar, müstahkem mevzilerinde inatla tutunmaktadırlar.

Sovyet hücum kıt'aları ve topçusu düşman müstahkem noktalarını tahrip ederek Sovyet hücum arabalarına ve piyadesine yolu açmaktadırlar. «N» teşkili, çekilen düşman birliklerini takip ederek 10 top, 200 kamyon, 4 küçük hücum arabası ve 2000 mayn zaptetmiştir.

ESİR SAYISI 63 BİNİ BULDU

Moskova, 27 (A.A.) — Kızılordu ilerlemekte devam ediyor. Stalingrad cephesinde bir düzine kadar kasaba, düşmandan geri alınmıştır. Düşmandan 12.000 kişi esir alınmıştır. Bizzat Stalingradın şimal-batı mahallesinde Sovyet kıt'aları, düşmanın mukavemetini kırmışlar ve birçok caddeleri yeniden işgal etmişlerdir. Almanlar, burada 500 kişi kaybetmişlerdir. Bununla beraber şu noktayı kaydetmek icap eder: Almanlar, Timoçenkonun her iki cenahlarına saplamakta olduğu makaslardan kurtulmak için pek büyük gayretler sarfetmekte olduklarından mukavemetleri artmaktadır. Yeni alınan esirler de hesaba katılmak suretile salı günündenberi alınan esirlerin yekûnu 63.000 e baliğ olmaktadır. Sovyetler, Kalinin'in şimalinde ve hattâ Toropetz bölgesinde yeni bir baskı daha yapmışlardır. O surette ki bu taraftan yapılacak taarruzun Simolensk'e varmayı istihdaf etmekte olduğu zannolunmaktadır.

Belediye reisliklerine tayinler

Ankara, 27 (Tasviri Efkâr) — Afyon Belediye Reisliğine İsmail, Aydın Belediye Reisliğine Etem Menderese, Bursaya Sadık, Urfaya Ferid, Manisaya Sabri, Çoruma Baha, Orduya Arif Hikmet, Çankırıya Rifat'ın seçilmeleri hakkındaki Belediye Meclisleri kararları yüksek tasdikten çıkmıştır.

İTİZAR — «Esrarlı Hakikatler» tefrikamız yazımızın çokluğundan bugün koyamadık. Kartlerimizden özür dileriz.

SON HABERLER

Uzak Doğu Harekâtı

Yeni Ginede Japonlar takviye aldılar

Siyama karşı havadan ilk taarruz yapıldı

General Mac Arthur Umumî Karargâhı, 27 (A.A.) — Dün neşredilen resmî tebliğ:

Bomba uçaklarımız Lae hava alanına taarruz etmişlerdir. 1000 librelik bombalar atılmıştır.

Bu bombalardan birçoğunun hedefe isabet ettiğini pilotlar görmüşlerdir. Buna ve Gona'da çok şiddetli olan muharebe tavsamıştır. Keşif uçakları düşmanın Lae'de takviye kıt'aları aldığını tesbit etmişlerdir. 6 düşman uçağı tahrip edilmiştir. Biz 3 uçak kaybettik. Uçaklarımız Timor adasında Daucau'yu bombardıman etmişlerdir. Geceleyin 12 düşman uçağı Port Darwin'e taarruz etmiş, fakat kaydettikleri hasar pek az olmuştur.

DÖRT JAPON MUHRİBİ TORPİLLENDİ

Londra, 27 (A.A.) — Yeni Gine adasında, Japonlar Buna üslerine takviye çıkarmıya muvaffak olmuşlardır. Fakat bu hareket neticesinde düşman kuvvetlerinin dört torpitosu torpillenmiş bulunuyordu. Karada şiddetli çarpışmalar devam etmektedir. Amerikan ve Avustralyalı kuvvetler, şiddetle tahkim edilmiş olan düşman mevzilerine karşı taarruzlarına devam etmektedirler. Japon bomba uçakları dün yeniden Port Darwin'e bir hava akını yapmışlardır. Biraz hasar kaydedilmiştir.

SİYAMA İLK TAARRUZ

Vaşington, 27 (A.A.) — Amerikan ağır bomba tayyareleri, dün Siyam'a karşı ilk akınlarını yaparak Siyamın yegâne petrol tasfiyehanesine bombalar isabet ettirmişlerdir.

Afrika harbi

(1 inci sahifeden devam)

memur birkaç bin Alman askerinin de Tunustakilere iltihak ettiği sanılmaktadır.

BİRİNCİ İNGİLİZ ORDUSU ALMAN HATLARINI YARDI MI ?

Londra, 27 (A.A.) — General Anderson'un kumandası altında birinci İngiliz ordusu, dün akşam Tunus ve Bizerte yakınlarında muharebeler vermekte idi. Almanlar Mejez Elbab'da büyük bir mukavemet göstermişler, fakat uçaklarla desteklenen İngiliz tankları düşman hattını yarmışlardır.

İTALYAN TEBLİĞİ

Roma, 27 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 916 numaralı tebliği: Sirenaik cephesinde düşmanın mühim keşif kuvvetlerile yaptığı teşebbüsler püskürtülmüştür. Tunusta zırhlı kuvvetlerin çarpışmaları Mihver lehine neticelenmiş ve birçok düşman zırhlı arabası tahrip olunmuştur.

Merhum Prof. Kerim Sebatinin cenazesi bugün kaldırılıyor

Zonguldakta vefatı teessürle haber verilen tanınmış doktorlarımızdan profesör Kerim Sebati Gürgün'ün cenazesi dün şehrimize nakledilmiştir.

Merhumun cenazesi bugün kaldırılacak ve öğle namazı Beyazıt camiinde kılındıktan sonra senelerce emek verdiği ve vatana yüzlerce münevver evlât yetiştirdiği Üniversiteye getirilerek son hürmet merasimi icra edilecek ve Merkez Efendi kabristanına defnedilecektir. Merhumun kadir bilir dostları tarafından büyük bir cenaze töreni hazırlanmıştır. Merhuma Allahın rahmetini dileriz.

Devlet Şûrası müddeiumumiliği

Ankara, 27 (Tasviri Efkâr) — Devlet Şûrasında açık bulunan Müddeiumumiliğe birinci sınıf muavinlerden Ziya Önen tayin edilmiştir.

LAVAL'IN salâhiyetleri TEVSİ EDİLDİ

(1 inci sahifeden devam)

Gaulle, bu gece Londra radyosunda şu demeçte bulunmuştur:

«Şu dakikada düşman, Tulondaki Fransız donanmasını almak isterken Fransızlar onu tahrip ettiler ve bu suretle şereflerini kurtarmış oldular.

Fransızlar! Mücadeleye devam ediniz. Milleti esaretten kurtarmak, Fransanın ve imparatorluğun yeniden kurulmasını temin için bunda başka bir yol yoktur ve hiçbir zaman olmamıştır.»

ALMAN TEBLİĞİ

Berlin, 27 (A.A.) — Alman tebliği: Fransız Müstemleke İmparatorluğuna karşı İngiliz - Amerikan tecavüzünden sonra İtalyan ve Alman kıt'aları işgal altında olmıyan Fransaya, Fransız kuvvetlerinin yardımile mahza Fransayı korumak ve yeni İngiliz - Amerikan tecavüzlerine karşı koymak maksadile girmiş bulunuyorlar. Fransız kara ve deniz kuvvetleri başkumandanları kendi birliklerile beraber umumî müdafaa çerçevesi içine geçecekleri hakkında şerefleri namına söz vermişlerdi. Bu itibarla ve Führer'in emrile Fransız müsellâh kuvvetleri, yalnız sağlam olarak bırakılmakla kalınmamış, aynı zamanda, takviye edilmiş ve yeniden silâhlandırılmıştır.

Tulon müstahkem mevkiinin bilhassa mühim sayılan çevresinin ve bu arada Fransız Akdeniz filosunun başlı başına müdafaası işi Fransız kuvvetlerine tevdi olunmuştur. Bu arada verilen şeref sözüne saygısızlık gösterilmesi ve Fransız yüksek rütbedeki subayları tarafından yapılan aleyhtarane teşebbüslerin artması dikkat nazarını celbetmiştir.

Fransız ordularının Anglo - Sakson nüfuzu altında iş beraberliğine hazır bulundukları ve son günlerde Fransız filosu arasında Anglo - Sakson nüfuzu yüzünden isyana hazır bir hal alınması gizlenmiyecek bir şekil almıştır.

Fransız müsellâh kuvvetleri arasında meydana çıkan bu siyasî aykırılık Fransa emniyetini gitgide tehdit altına aldığı gibi Alman ve İtalyan işgal kuvvetlerini tehlike karşısında bırakmış ve Fransız hükûmetinin otoritesini baltalıyacak bir duruma girmiştir.

Bu itibarla Führer ve Duçe dün gece Tulon kalesinin işgali ile Fransız filosunun Tulondan ayrılmak projesinin önüne geçilmesini ve emniyet altında görünmiyen Fransız ordusunun terhis edilmesi emrini vermişlerdir.

Alman ve İtalyan kuvvetleri bu emri süratle yerine getirmişler ve ötede beride. Anglo-Sakson nüfuzu yüzünden ayaklanan kıtaların mukavemetini bastırmışlar ve kendilerine tevdi edilen vazifeleri bir kaç saat zarfında iyi neticelerle başarmışlardır.

Sabahın ilk saatlerindenberi Toulon şehri ve limanı kuvvetle ve tamamile kıtalarımızın elinde bulunmaktadır.

Fransız filosunun bir kısmı, Fransız hükûmeti tarafından verilen emirlere rağmen, kendi kendini batırmıştır.

Kötü bir propaganda yüzünden çürüyen Fransız birliklerinin terhisi işine başlanmış ve pek kısa zamanda bitirilmesi mukarrer bulunmuştur.

Müttefiklerin gemi kayıpları

Alman denizaltıları yeniden 19 gemi batırdılar

Berlin, 27 (A.A.) — Alman orduları Başkumandanlığının hususî tebliği: Hind Denizine kadar uzanan harekât sırasında Alman denizaltıları kafile halinde münferit olarak yol alan düşman gemilerine karşı yaptıkları inatlı taarruzlarda, 123 bin tonilâto tutarında 19 düşman gemisi batırmışlardır. Alman denizaltıları bilhassa, Şimalî Rusya ve Ortaşark limanlarına giden düşman ikmal ve malzeme münakalâtını tehdit altında bulundurmaktadır.

Hâkimler arasında tayinler

Ankara, 27 (Tasviri Efkâr) — 70 lira maaşlı İstanbul Kadastro hâkimliğine İzmit Hukuk hâkimi Mazhar, İzmir Asliye Ceza hâkimliğine İzmit Müddeiumumisi Hamdi, İzmit Cumhuriyet Müddeiumumiliğine Orhangazi hâkimi Saminin tayinleri yüksek tasdikten çıkmıştır.

Bütün tüccarları (iktısadî misak)a davet ediyoruz!

(Birinci sahifeden devam)

leği, ne olursa olsun, her Türk, yaşadığımız devrin manasını lâyikile idrâk ediyor. Ve bunun neticesi olarak kendisine düşen vazifeyi seve seve yapıyor ve yapacaktır. Ancak şu dört tüccarın hareketi hakikatin tezahürüne vesile olmuştur. Nitekim bizzat bu mümessiller, kendilerile görüşen bir arkadaşımıza bütün meslektaşlarının düşünüş ve arzularının ayni olduğunu bildirmişlerdir. Bunlardan İhsan Özer demiştir ki:

«— Son günlerde piyasadan gazete sütunlarına kadar geçen kötü bir dedikodu başgöstermişti: Güya devletin tahmiline lüzum gördüğü Varlık vergisinden her tüccar kaçıyormuş... Halbuki biz tacir arkadaşlarımızla daima temas halinde olup düşüncelerimizin seyrini pek iyi biliriz. Asılsız bir dedikodu karşısında dayanamıyarak birkaç arkadaş aramızda anlaşıp bunun tekzibini derûhde ettik. Zaten bütün kazancımızı devletimize borçluyuz. Bu memleketten kazandığımızı, yine o memleketten nasıl ayırabiliriz. Nimetinin kıymetini bilmiyen nankör hiçbir vakit onmaz. Üstelik alçak bir insan olarak kalır. Kazancımızı bu memleketten temin etmiş bulunuyoruz. Binaenaleyh herşey gibi kazanç da onundur. Fani insan ne zaman elindekini beraber götürebilmiştir? O memleket ki bekası için bugün elimizdekine muhtaçsa elbette vermiye mecburuz. Elhasıl Bay Suat Hayriye de dediğimiz gibi, Türk tüccarı memleketinin selâmeti uğurunda hiçbir şeyden kaçınmaz!»

Naci Karataylıoğlu da ezcümle şunları söylemiştir:

«— Varlık Vergisinin kabulü karşısında piyasanın durumu elbette herkes için merakı mucipti. İşte bundan dolayıdır ki birçok mütealealar, sağda solda inkişafla nihayet efkârıumumiyede zarurî bir kanaatin doğmasına müncer oldu. Fakat esef edilir ki hakikatten uzak olarak bu kanaat belki dedikoducuların hissiyatının mahsulü addedilebilecek surette menfi şekilde belirdi. Yeni verginin seve seve verilmesi üzerinde her arkadaşın müttefik bulunduğunu hakikatin aynı olarak ancak biz söyliyebildik... Filvaki her tacir bu vergiyi maalmemnuniye vermiye hazırdır. Hükûmetin her isteğine canla başla koşarız. Hükûmetinden ayrı düşünen bir fert, memleketten de ayrıdır. Biz tüccarlar için bu tasavvur edilemez. Mademki bu memleketten kazanıyoruz, onun bir unsuruyuz demektir. Binaenaleyh ayrı düşünülebilir mi? Bugün herkes, hükûmetin harp haricî kalmakla yaptığı fedakârlık ve fevkalâde masrafları müdriktir. Bu fevkalâde masraflar nasıl karşılanacaktır? Türk taciri şu istifhamı düşünüp vaziyeti idrâk edemiyecek kadar basit veya aldırmıyacak kadar kaygusuz mudur? Emin olunuz, biz Varlık vergisi çıkmadan daha çok evvel böyle bir şeyin olması lâzım geldiğini, hattâ zarurî olduğunu düşünüyorduk... Bugünkü ahval içinde alınan bu vergi tabii sayılır.»

Diğer tüccar Ali Rıza Cambulat ise:

«— Parti Reisine giden dört arkadaştan ikimiz Birlik Heyeti İdare azası bulunuyoruz. Fakat şu gidişimizin birlikle hiçbir alâkası yoktur. Ancak aslî unsurun hissiyatına tercüman olduk. Son dedikodular bizi, arkadaşlarımız arasında anlaşmıya sevketti. Hepimizin hissiyatını bizim için, hudutlarımız içinde yaşıyanlar için çalışan hükûmetimize ulaştırmak gerekti. Bu tavassutu muayyen dört arkadaşımızın yapmasında bir hususiyet yoktur.» demiştir.

Bu arkadaşlarımızın hareketine diğer tüccarların da iştirâk edeceklerini ve aynen sözlerini yukarıda naklettiğimiz vatandaşlar gibi düşüneceklerine eminiz.

ARNAVUTLUK MİLLÎ BAYRAMI

Münasebetile İstanbuldaki Arnavut tebaası 28. S. Teşrin. 942 cumartesi günş saat 18 de Beyoğlunda Tepebaşında kâin «CASA D'İTALİA» salonlarında vukubulacak içtimaa davet olunur.

İstanbul Musiki Sanatkârları Cemiyetinden:

Cemiyetimizin senelik fevkalâde umumî heyeti 3.12.942 perşembe günü saat 13 te toplanacaktır. Saat 15e kadar reyelrin kabulüne devam olunacaktır. Görüşülecek işler aşağıda gösterilmiştir. Aslî azalarımızın tayin olunan gün ve saatte toplanacak umumi heyete ve yapılacak seçime iştirâkleri için Cağaloğlunda Türbede Esnaf Cemiyetleri binasına gelmeleri rica olunur.

RUZNAME :

1 — İdare heyetinin çalışma raporu, 2 Hesap müfettişlerinin raporu, 3 — 1943 senesi bütçe ve kadrosunun kabulü. 4 — Azanın teklifleri. 5 — İdare heyeti azalarının müddetlerini bitiren nısfı için seçim yapılması.

Tarih canlanıyor... İstanbul yerinden oynuyor.. Halk çılgın bir sel halinde durmadan

LÂLE'ye akıyor. Cünkü:

KLAUDETTE COLBERT — FREDRİC MARCH — ELİSA LANDİ — CHARLES LAUCHTON'un en büyük muvaffakiyeti olan Türkçe

KANLI SALTANAT

Bugün **LÂLE** Sinemasında

Bütün azamet ve ihtişamı... Sonsuz güzellik ve dehşetile senenin en büyük muvaffakiyeti olmuştur. Yerlerinizi lûtfen evvelden kapatınız. Telefon: 43595

SÜMERBANK YERLİ MALLAR PAZARLARI Müessesesi Müdürlüğünden:

İthal mallarının serbest satışa çıkarıldığı hakkında

Halkımızın giyim ihtiyaçlarını ithal mallarile de karşılamak üzere Manifatura İthalâtçılar Birliğinde naldığımız

Gömleklik, pijamalık, muhtelif basmalar ve salaşpur çeşitleri

Bahçekapı, Beyoğlu, Kadıköy, Karaköy mağazalarımızda satışa çıkarılmıştır. Serbest satılan bu mallardan istenildiği kadar alınabileceği sayın halkımıza arzolunur.

Açık içki satan bayilerin nazarı dikkatine:

İnhisarlar İstanbul Başmüdürlüğünden:

İçkili lokanta, birahane, gazino, bar ve emsali mahallerde açık olarak içki satan bayiler ellerinde mevcut içkileri satabileceklerdir.

Ancak 28. 29/11/942 cumartesi ve pazar günleri akşamları ellerindeki mevcutlarını birer beyanname ile açık bulundurulacak olan satış depolarımıza vermeğe mecbur oldukları ilân olunur. (1826)

ADEMİ İKTİDAR ve BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI FORTOBİN

SİNİRİ MUAVENET VEKÂLETİNİN RUHSATINI HAİZDİR

HER ECZANEDE BULUNUR POSTA KUTUSU 228

REÇETE İLE SATILIR

Ev işlerine mahsus her cins kumaş için

HOROZ MARKA Anilin Paket BOYALARI

ANILIN FARBEN G.E.VİDAL

Umumi satış: İstanbul, Çiçekpazarı ALTIPARMAK Han 3, 4

DİKKAT: Sayın müşterilerimiz piyasadan mübayaa ettikleri paket boyalardan rütubet görmüş olana tesadüf ederlerse her an yukarıki adrese müracaat ederek değiştirebilirler.

ŞARK SİNEMASI

Dolup dolup boşalıyor..

Arabacının Kızı ⟷ Balıkçının Karısı

Filmleri gibi

YIKILAN SAADET

Büyük aile faciası da

Görülmemiş, işitilmemiş bir rağbet kazandı. Sinema meraklıları hıçkırıklarla göz yaşlarile bu şaheseri tekrar, tekrar seyrediyorlar.

Sinemamız bu ibret verici hissî dramı sayın müşterilerine hararetle tavsiye eder.

Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğü İlânları

Konuşmento şartlarımızın 15 inci maddesi (yükleme, boşaltma, vapura nakil, istif ve istiften ayırma kimin tarafından yapılırsa yapılsın masrafı ve tehlikesi yüke aittir.) şeklinde değiştirilmiştir. 1 İlkkânun 942 tarihinden itibaren İstanbuldan hareket edecek olan vapurlara yüklenecek ve bu vapurlardan boşaltılacak olan eşya hakkında bu hüküm tatbik edilecektir. Fazla izahat acentalarımızdan alınabilir. (1775)

AMCABEY

Haftalık, siyasî mizah gazetesi. Müessisi: Cemal Nadir Güler

Pek yakında çıkıyor

SİNEMALAR

		Telefon
BEYOĞLU CİHETİ		
İPEK	Coşkun Kahraman (İn.)	44289
LÂLE	Kanlı Saltanat (Tş.)	43595
MELEK	Deli Gönül (İn.)	40868
SARAY	Kahramanlar Filosu (İn.)	41656
SÜMER	İzdivaç Cilveleri (İn.)	42851
ŞARK	Yıkılan Saadet (Al.)	40380
SES	En Büyük Aşkı (Al.)i	49369
TAKSİM	Üç Şeytanlar (Tü.)	43191
ŞIK	Kanlı Meyhane (Tü.) Ateş Düellosu (İn.)	43726
YILDIZ	Viyana aşkları (İn.), Deli dolu (İn.)	42847
ALKAZAR	Çöl Kurtları (İn.), Alkatras kralı (İn.)	42562
ELHAMRA	Sürtük (Tü.)	41341
TAN	Zafer Ordusu (İn.), Karımla evleni yorum	80740
İSTANBUL CİHETİ		
MARMARA	Memnu Meyva (İn.) Dehşet Adası (İn.)	23860
TURAN	Aşk Çiçeği (İn.), Katil aranıyor (İn.)	22127
AZAK	Aşk Çiçeği (İn.), Katil aranıyor (İn.)	23542
ÇEM. TAŞ	Şahane Dans — Bırakın yaşıyalım	22513
MİLLÎ	Denizler Arslanî (İn.)	22962
ALEMDAR	Denizler Arslanî (İn.)	23683
KADIKÖY CİHETİ		
OPERA	Arjantina (İn.), Karmelita (İn.)	60821
HÂLE	Yıldız Yağmuru (İn.) Üç Ahbap Çavuşlar	60112

Asipirol Necati Ağrı, sızıların, nezle, grip, romatizmanın ilâcıdır. Bahçekapı; Salih Necati

İSTANBUL DEFTERDARLIĞINDAN:

TARİHİ		Beşiktaş Malmüdürlüğünden: Mülkiye yetim ve tekaütleri	Beşiktaş: Askeriye yetim ve tekaütleri	Beyoğlu Malmüdürlüğünden: Mülkiye yetim ve tekaütleri	Beyoğlu: Askeriye yetim ve tekaütleri	Üsküdar Malmüdürlüğünden: Mülkiye yetim ve tekaütleri	Üsküdar: Askeriye yetim ve tekaütleri	Eyüp Malmüdürlüğünden: Mülkiye yetim ve tekaütleri	Eyüp: Askeriye yetim ve tekaütleri
2/12/942	Çarşamba	1—150	1—350	1—200	1—600	1—300	1—600	1—40	1—100
3/12/942	Perşembe	151—350	351—700	201—350	601—1200	301—600	601—1200	41—80	101—200
4/12/942	Cuma	351—500	701—1000	351—800	1201—1800	601—900	1201—1800	81—120	201—400
5/12/942	Cumartesi	501—650	1001—1300	801—1050	1801—2400	901—1200	1801—2400	121—160	401—500
7/12/942	Pazartesi	651—800	1301—1600	1051—1300	2401—3000	1201—1500	2401—3000	161—ilâ	501—600
8/12/942	Salı	801—ilâ	1601—ilâ	1301—ilâ	3001—ilâ	1001—ilâ	3001—ilâ		601—ilâ

TARİHİ		Eminönü Malmüdürlüğünden: Mülkiye yetim ve tekaütleri	Eminönü: Birinci kişe: Askeriye yetim ve tekaütleri	Eminönü: İkinci kişe Askeriye yetim ve tekaütleri	Fatih Malmüdürlüğünden: Mülkiye yetim ve tekaütleri	Fatih: Birinci kişe Askeriye yetim ve tekaütleri	Fatih: Ikinci kişe Askeriye yetim ve tekaütleri	Kadıköy Malmüdürlüğünden: Mülkiye yetim ve tekaütleri	Kadıköy: Askeriye yetim ve tekaütleri
2/12/942	Çarşamba	1—400	1—400	2801—3100	1—1000	1—1000	4001—5000	1—400	1—500
3/12/942	Perşembe	401—800	401—800	3101—3400	1001—1750	1001—2250	5001—5500	401—1000	501—1100
4/12/942	Cuma	801—1200	801—1200	3401—3550	1751—2500	2251—3000	5501—6000	1001—1400	1101—1600
5/12/942	Cumartesi	1201—1600	1201—1600	3551—3700	2501—3000	3001—3500	6001—6250	1401—1800	1601—2100
7/12/942	Pazartesi	1601—2000	1601—2000	3701—3800	3001—3500	3501—4000	6251—6500	1801—2200	2101—2600
8/12/942	Salı	2001—2800	2001—2800	3801—4000	3501—ilâ	4001—4500	6501—ilâ	2201—ilâ	2601—ilâ

1 — Zat maaşları sahiplerinin muayyen günlerde maaş ve nüfus cüzdanlarile birlikte müracaat ederek maaşlarını almaları lâzımdır.

2 — Tediyata sabahleyin saat DOKUZDAN itibaren başlanacak ve 12 Ye kadar devam edecek ve öğleden sonra (13.30) da tekrar başlayıp 17 De nihayet verilecektir.

3 — Maaşlarını Emlâk Bankasından alacak olan zat maaşları sahiplerinin cüzdanlarının Malmüdürlüklerince vizesine lüzum yoktur. Bunlar maaş ve nüfus cüzdanlarile doğrudan doğruya bankaya müracaatla istikrazatta bulunabilirler.

4 — Kânunuevvel - Şubat/943 üç aylıklarının tediyesi sırasında ayrıca. Yerli Mallar Müessesesi mağazalarınca bedeli mukabilinde tevzi edilecek 20 şer metrelik pamuklu mensucata ait kuponlar da verilecektir. Alâkadarlar maaşlarını alırlarken bu kuponları da istemelidirler.

ÖLÜM

Yafer Akşit, Nihal Şenol ve Fahri Garan'ın babaları, Sadriesbak Halil Hamit Paşa ahfadından emekli Yarbay

DOKTOR HALİT

vefat etmiştir. Cenazesi 28/11/942 bugünkü cumartesi günü Teşvikiye camiinden ikindi namazını müteakip kaldırılarak Feriköy mezarlığına defnedilecektir.

Allah Rahmet eylesin.

Tüccar, ticaret şirketleri ve avukatlar için çok lüzumlu bir kitap

Şirketler ve kuruluş muameleleri

Yazan: Ticaret Vekâleti şirketler müdürü

Dr. Sadreddin Tosbi

Ticaret kanununun tacir ve ticaret şirketlerine müteallik hükümlerinin idarî tatbikatını gösteren tamamen ameli bir eserdir.

Tacirlerle, hususi, kollektif, komandit, hisseli komandit, kooperatif, ve bilhassa limited ve anonim şirketleri ve Türkiyede çalışan ecnebi şirketlerini yakından alâkadar etmektedir.

Kitapta bu nevi şirketlerin kuruluşlarını ve kuruluşu müteakip ticaret kanunile diğer alâkadar kanunlara göre cereyan edecek bütün muameleleri izah olunmuş ve esas mukavelename nümuneleri ilâve edilmiştir.

İstanbulda satış yerleri Beşiktaşta Gençlik, Cihan ve Üniversite kitabevleridir.

Beşiktaş Birinci Sulh Hukuk hâkimliğinden:

Emine Cera: Beşiktaş Serencebey yokuşu eski Komutanlık dairesi bahçesinde 67 sayılı odada mukim iken hâlen ikametgâhı meçhul: İstanbul Muhakemat Müdürlüğü tarafından aleyhinize açılan tahliye ve 104 lira alacak davasında ilânen yapılan tebligata rağmen mahkemeye gelmediğinizden gıyabınızda duruşmaya devam olundu. Bu kere muhakemenin bırakıldığı 23/12/1942 çarşamba günü saat 10.30 da Beşiktaş Birinci Sulh Hukuk mahkemesine gelmediğiniz takdirde H. U. M. K. 402 inci maddesi mucibince muhakemenin gıyabınızda yapılacağına dair gıyap kararı yerine kaim olmak üzere 20 gün müddetle ilân olunur. (942/433)

1 - Türkiye'de Modern Teknik Nasıl Meydana Gelir?

2 - DİL TEKNİĞİ

Hâşim Nahid'in yeni çıkan bu eserlerinden birincisi yeni bir terbiye sisteminin ana fikirlerile bütün istihsal sahalarında nasıl çalışacağını: İkincisi ise Dil Kurumunun tenkid ve «kelime» nin ne demek olduğunu tecrübî ilimler bakımından izah ediyor. Bu kitapları «İKBAL» Kitap evinde arayınız.

İstanbul Asliye Üçüncü Hukuk Mahkemesinden:

Tarihten 22 sene evvel tegayyüp eden kardeşi Mehmet oğlu Hüseyinin o tarihtenberi hayat ve mematından haber alınamadığından bahisle kayıplığına karar verilmesi hakkında Kasımpaşada Bedreddin mahallesi Kaptanpaşa çıplağı sokak 29 No. lı evde Mehmet Güngörün tarafından mahkemenin 942/506 No. lı dosyasile aynı hanede mukim iken hali hazır ikametgâhının belirsiz olduğu tebliğ memurunun şerhinden anlaşılan mumaileyh Hüseyin aleyhine ikame olunan davada gazete ile vâki ilân üzerine icra kılınan tahkikat neticesinde hakkında kayıplık kararı talep olunan mumaileyh Hüseyinin 20 seneyi mütecaviz müddettenberi kendisinden bir haber alınamadığı beyan edildiğinden kanunu medeninin 32 nci maddesi mucibince mumaileyh hakkında malûmatı olan kimselerin bir sene zarfında malûmatlarını mahkemeye bildirmeleri lüzumunun Tasviri Efkâr gazetesile ilânına ve birinci ilân tarihinden itibaren güzerane başlıyacak olan mzekûr bir senelik müddetin evasıtında ilânın kezalik aynı gazete ile tekrar edilmesine karar verilmiş olduğundan malûmatı olanların mahkemeye bildirmeleri ilân olunur.

DEVA KAŞELERİ

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA

Ve bütün ağrıları derhal keser

Sıhhiye Vekâletinin ruhsatını haizdir. İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

TURAL

TURAL

TURAL

TURAL

TURAL

Öksürük İlâcı

35 Kuruş

İhtikâr 942/517

Karar hulâsasıdır

Millî Korunma Kanununa muhalefetten Beşiktaş Çelebi sokak 22 numarada oturur seyyar satıcılık ticaretile meşgul Akif oğlu Mehmet hakkında İstanbul Birinci Millî Korunma Mahkemesinde cereyan eden muhakemesi neticesinde suçlunun fiili sabit olduğundan Millî Korunma Kanununun 32, 59/3 üncü maddesi mucibince beş lira para cezası ödemesine ve hüküm kat'ileştiğinde ücreti suçluya ait olmak üzere karar hulâsasının Tasviri Efkâr gazetesisnde neşredilmesine 8/9//942 tarihinde karar verildi. (1801)

DOKTOR - OPERATÖR

ZEKİYE TEMİZEL

Paris Tıb Fakültesinden mezun DOĞUM ve KADIN hastalıkları birinci sınıf mütehassısı

Pazardan maada saat 15 - 18

Çarşamba fıkaraya bedava

Kadıköy, Moda iskelesi 251

Telefon: 60918.

Her türlü öksürüğü

Kökünden kesen

ANTITU

Hapları piyasaya çıkmıştır.

Perakende fiyatı 35 kuruş.

Tasviri Efkâr

Nüshası (5) kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	yoktur

LUMOPHON *Radyoları*

W D. 507 Tipi 5 Lambalı

Bütün Dünya istasyonlarını En Mükemmel Şekilde Dinletir!

TEVZİ YERİ:

Mertebani sokak No. 17. Birinci kat — Telgraf adresi: Setman. Telefon No. 40691

İnhisarlar İstanbul Baş Müdürlüğünden:

Tütün ve içki bayilerinin dikkat nazarına

28/11/942 sabahı her bayi elinde mevcut sigara ve içkilerin ve ispirtoların nev'i, paket ve şişe hacımları itibarile mevcutlarını birer beyanname ile ayni gün akşamına kadar en yakın İnhisarlar deposuna bildirmeleri ilân olunur. (1791)

İzmir Belediye Reisliğinden:

1 — İsmet Kaptan mahallesi 1334. 1335. 1362. 1363. ve 1370 sayılı sokaklarda yeniden 2436 metre murabbaı kesme taşlarla döşeme yaptırılması ve 1360. 1361 sayılı sokaklarda mevcut 1025 metre murabbaı döşemenin kesme taşlarla esaslı tamiri ve 1362 sayılı sokakta yeniden 150 metre boyda kanalizasyon yaptırılması işleri Fen İşleri umum müdürlüğündeki keşif ve şartnamesi veçhile bir ay müddetle pazarlığa bırakılmıştır. Keşif bedeli 20039 lira 15 kuruş, muvakkat teminatı 1502 lira 95 kuruştur. Taliplerin teminatı İş Bankasına yatırarak makbuzlarile 9.12.942 (dahil) tarihinden 23.12.942 tarihine kadar haftanın pazartesi, çarşamba ve cuma günleri saat 16 da Encümene müracaatları.

2 — Şükrü Saracoğlu bulvarının İsmetpaşa bulvarile Kâzım Dirik caddesi arasındaki kısmının ve Necatibey caddesinin. Gazi ve İsmetpaşa bulvarı arasındaki kısmının parke taşlarile yeniden yapılması ve Şükrü Saracoğlu bulvarının Gazi bulvarile Kâzım Dirik caddlsi arasındaki âdi taşlarla döşenmiş kısmının parke taşlarile esaslı tamiri Fen İşleri Müdürlüğündeki keşif ve şartnamesi veçhile bir ay müddetle pazarlığa bırakılmıştır. Keşif bedeli 36088 lira 38 kuruş, muvakkat teminatı 2706 lira 60 kuruştur. Taliplerin teminatı İş Bankasına yatırarak makbuzlarile 9.12.942 (dahil) tarihinden 23.12.942 tarihine kadar haftanın pazartesi, çarşamba ve cuma günleri saat 16 da Encümene müracaatları. (1810)

SOBA ve MAHRUKATINIZI Veriyoruz

Acele Ediniz ve Sıraya Giriniz

PEŞİN — TAKSİTLE

Günde ON KURUŞLUK Mahrukatla birdoldurmada 16 saat yanar ve 36 dereceyi hararet temin eden sobalarımız 2113 ruhsatlı ameli ve tecrübelidir.

Mahrukat Tarafımızdan temin edilir.

ADRES: Karaköy Halilpaşa sokak Üçyüzlü Han 1 No. A — A Kardeşler

Denizcilere ilân:

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

Karadeniz Boğazı haricindeki ziyalı şamandıra

Rumeli Fenerinin 13° hakiki cihetinde ve 11 mil mesafede ve:

A 41°. 24'. 35". Ş.

T. 29°. 09'. 30". Ş. G.

coğrafi mevkiinde bulunan ve asetilen gazı ile yanıp her 10 saniyede tek beyaz şimşek gösteren Karadeniz Boğazı haricindeki ziyalı şamandıra 21.11.942 tarihinde esen şiddetli fırtına tesirile yerinden kopmuştur.

Badelmuayene tekrar ayni mevkie konulacak olan mezzûr şamandıranın yerine konulduğu ve yakıldığı ayrıca ilân edilecektir.

İTİZAR: Bundan evvelki nüshalarda (şamandıranın yerine konulacağı ayrıca ilân edilecektir.) yazılacak yerde sehven (edilmiyecektir.) yazılmıştır. Tashih olunur. (1827)

HEUSER ŞEVKET

Türkçe - Almanca Lugat

Büyütülmüş ve düzeltilmiş ikinci tab'ı

Yazan ve çıkaran: Fritz heuser

Fiati: 10 — T. L.

«Türkische Post» Matbaasında ve bütün kitapçılarda bulunur.

Devlet Demiryolları İlânları

Zonguldakta deniz kenarında bulunan takriben 1700 ton pik demirinin bulundukları yerden Zonguldak istasyonunda İdarece temin edilecek olan vagonlara kadar nakil ve tahmili işine ait eksiltme 11/12/1942 cuma günü saat 15.30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında top'anan Merkez 9 uncu Komisyonca yapılacaktır.

Muhammen bedeli (5100) lira olup bu işe girmek istiyenlerin (382.50) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14.30 a kadar adı geçen Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme Dairesinden. Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden ve Zonguldakta İdarenin Kömür Tesellüm Hey'eti Şefliğinden temin olunur. (1694)

İSTANBUL BELEDİYESİ İLANLARI

Belediye hududu dahilinde Mayıs 943 sonuna kadar vefat edecek fukaralara ait cenazelerin teçhiz, tekfin ve tedfini işi açık eksiltmeye konulmuştur. Tahmin bedeli 3900 lira ve ilk teminatı 292 lira 50 kuruştur.

Şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir.

İhale 14/12/942 pazartesi günü saat 14. de Daimî Encümende yapılacaktır.

Taliplerin ilk teminatı makbuz veya mektupları ve kanunen ibrazı lâzımgelen diğer vesikalarile ihale günü muayyen saatta Daimî Encümende bulunmaları. (1820)

Bulmacamız

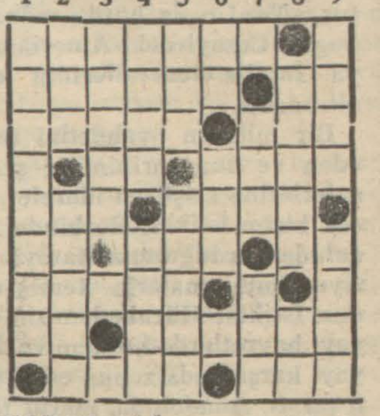

SOLDAN SAĞA: 1. Tarihin babası. 2. Bravo, Nida. 3. Peygamber, Bir bestekâr. 4. Dış değil, Yanlış. 5. Plâj toprağı, İyi değil. 6. Çok'un zıddı, Azar, Edat. 7. Fransızca meşhur lûgat. 8. Muzari, Bir nevi gıdayı. 9. Aceleci, Kadın olmamış.

YUKARIDAN AŞAĞI: 1. Harikulâde. 2. Bir nevi kabadayı, Boy atma. 3. Desen. 4. Perhiz. Tuzak. 5. Ağzın içindedir. İki nota yanyana. 6. Bir sayı, Nida. 7. Bir emir, Futa. 8. Döşek. Nota. 9. Alan, Çift.

Evvelki bulmacanın halli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	G	E	L	İ	B	O	L	U	●
2	Ö	N	E	M	●	Z	A	R	A
3	R	●	M	A	S	A	L	●	S
4	E	S	İ	R	●	N	E	M	A
5	N	E	S	E	B	●	●	O	●
6	E	L	●	T	İ	M	●	R	E
7	K	A	F	●	L	A	V	●	Ş
8	●	M	E	T	A	N	E	T	●
9	S	İ	N	E	●	İ	R	A	D

RADYO

BUGÜNKÜ	PROGRAM
7.30 Prog. saat	18.03 Orkestra
7.32 Vücudumuzu çalıştıralım	18.45 Çocuk klübü
	19.30 Saat. haber
7.40 Haberler	19.45 Serbest saat
7.55 Müzik	19.55 Fasıl heyeti
13.30 Prog. saat	20.15 R. gazetesi
13.33 Müzik (Pl.)	20.45 Şarkılar
13.45 Haberler	21.00 Konuşma
14.00 Bando	21.10 İstekler
14.30 At yarışları	21.45 Konuşma
14.40 TEMSİL	22.00 Orkestra
15.30 Orkestra	22.30 Saat, haber
18.00 Prog. saat	22.45 Kapanış.

BORSA

27/11/1942 MUAMELESİ

Londra	1	Sterlin	5.24
Nevyork	100	Dolar	131.80
Cenevre	100	Frank	30.325
Madrid	100	Pezeta	12.9375
Stokholm	100	İsv. Kr.	31.135

ESHAM VE TAHVİLÂT

	Muameleli	Muamelesiz
İkramiyeli %5, 938	—.—	19.50
İkr. Ergani %5. 933	25.25	—.—
%7½ T.borcu 1.2.3	19.—	—.—
Sivas - Erzurum 1	—.—	20.—
Sivas - Erzurum 2-7	—.—	20.20
%2, 1932 Hz. tah.	—.—	48.—
%7. 1941 D. Y. 1	19.—	—.—
%7, 1941 D. Yolu 2	19.30	—.—
Anadolu D.yolu %66	—.—	29.—
» D. yolu 1-2	—.—	48.—
%7 Milli Müdafaa	19.—	—.—
Merkez Bankası	—.—	138.—
Anadolu D.Y. Tah. 3	—.—	48.50
Anadolu Mümes.	—.—	45.—
İş Bankası nama	—.—	13.25
İş Bankası Hâmiline	—.—	13.75
İş Bankası Müessis	—.—	190.—
T. T. B. nama	—.—	3.75
Aslan Çimento	—.—	7.70
» » müessis	—.—	10.—
Şark değirmenleri	—.—	4.50
İttihat değirmen.	—.—	26.—
%6 T Bonoları	—.—	94.—

Borsa harici altın fiyatı

	Dünkü	Bugünkü
Reşadiye	32.30	32.30
Külçi altın gramı	4.27	4.32
İsviçre altını	28.05	28.30
İngiliz altını	34.05	34.—

TAKVIM

Sonteşrin: Cumartesi

1361 H. Zilkade 18 — **28** — 1358 Rumî sonteşrin 15

Gün: 332 — Kasım 21

Vakitler	Ezanî S.	Ezanî D.	Vasatî S.	Vasatî D.
Güneş[yarın]	2	21	8	03
Oğle	7	11	1	01
İkindi	9	46	15	29
Akşam	12	00	17	43
Yatsı	1	37	19	20
İmsak[yarın]	12	36	6	19

Sahibi ve Neşriyat Müdürü: Z. EBÜZZİYA

Basıldığı yer: Matbaai EBÜZZİYA